

EVALUATIE
PROJECTSUBSIDIES
CULTURELERFGOEDDECREET
2017

INHOUDSTAFEL

Samenvatting.....	3
1 Vooraf.....	7
1.1 Context: procedure beoordeling cultureelerfgoedprojecten	7
1.2 Opzet en timing evaluatie procedure	9
1.3 Kerncijfers	10
2 Algemene bevindingen en verbeterpunten evaluatie.....	11
2.1 Communicatie	11
2.1.1 Communicatie en informatie over de projectsubsidies	11
2.1.2 Projectendatabank FARO	12
_____ Verbeterpunten COMMUNICATIE	13
2.2 Aanvraag Indienen	13
2.2.1 Indiendata	13
2.2.2 Richtlijnen en verplichte formulieren	14
2.2.3 Bijkomend: samenwerking met andere actoren	14
_____ Verbeterpunten AANVRAAG INDIENEN	15
2.3 Adviseren: selectie experts	15
2.3.1 Selectie experts	15
2.3.2 Informatie en communicatie over de taken als expert	16
_____ Verbeterpunten SELECTIE EXPERTEN	17
2.4 Adviseren: voorwaarden en criteria	17
2.4.1 Ontvankelijkheidsvoorwaarden en subsidiëringsvoorwaarden	17
2.4.2 Beoordelingscriteria	18
2.4.3 Quotering	19
_____ Verbeterpunten VOORWAARDEN EN CRITERIA	20
2.5 Adviseren: taakverdeling	21
2.5.1 Rol experts: insteken	21
2.5.2 Rol departement: opmaak advies en voorstel van beslissing	25
_____ Verbeterpunten TAAKVERDELING	26
2.6 Beslissing Vlaamse minister voor Cultuur	26
_____ Verbeterpunt BESLISSING VLAAMSE MINISTER VOOR CULTUUR	27
2.7 KIOSK	27
_____ Verbeterpunten KIOSK	29
Bijlage 1: Kerncijfers cultureelerfgoedprojecten ced 2017	30
Bijlage 2: Kennis van andere projectmogelijkheden	38

SAMENVATTING

Sinds najaar 2018 gebeurt de subsidiëring van cultureel-erfgoedprojecten volgens het vernieuwde Cultureelerfgoeddecreet van 2017. Met deze evaluatie werd nagegaan wat de ervaringen zijn van de aanvragers, de experts en het Departement Cultuur, Jeugd en Media bij de gewijzigde regelgeving en procedurestappen.

De algemene tevredenheid van de drie partijen over de communicatie, de beoordelingsprocedure en de beslissing is globaal gezien goed. Hierbij geeft het departement als noot wel mee dat de positieve evaluatie gebaseerd is op de ervaringen van de drie eerste projectrondes waarbij het aantal aanvragen beperkt waren en dat er steeds voldoende budget was om alle positief beoordeelde projectaanvragen volledig te honoreren. Als het aantal aanvragen sterk toeneemt en de budgettaire context wijzigt, kan dit invloed hebben op de evaluatie.

De communicatie voldoet vanuit het standpunt van de aanvragers, die (logischerwijs) hun weg vonden naar de informatie over de verschillende projectsubsidiemogelijkheden. Naar de brede groep van mogelijke aanvragers is echter ruimte voor verbetering door gericht te communiceren en regelmatig te sensibiliseren rond de projectsubsidiemogelijkheden voor cultureel-erfgoedprojecten binnen en buiten het Cultureelerfgoeddecreet. De nieuwe website van het departement en de projectendatabank van FARO bieden hier opportuniteiten.

De tevredenheid over de manier van indienen van een aanvraag is voldoende groot. Aanvragers geven aan dat ze op correcte wijze een aanvraag kunnen indienen en de regelgeving voldoende duidelijk is. Er zijn wel striktere richtlijnen mogelijk rond de verplichte bijlagen. De huidige indientdata (en de hieruit volgende timing van de procedures) zijn ook niet ideaal. De uiterlijke beslissing valt voor de twee jaarlijkse rondes immers telkens na de eerst mogelijke startdatum van de projecten. Er zijn ook verbetermogelijkheden bij het aanvragen van meerjarige projecten. De beoordelingsprocedure bij meerjarige projecten vraagt momenteel bij de drie partijen veel planlast.

De nieuwe beoordelingsprocedure wordt in grote lijnen geapprecieerd. De voorwaarden en criteria zijn in grote lijnen helder, maar bevatten nog een aantal onduidelijkheden die de beoordeling soms bemoeilijken. Bij de subsidiëringsvoorwaarden is er nog iets te veel interpretatieruimte. Binnen de criteria zijn het voornamelijk de onderscheiden mogelijkheden om een aanvraag in te dienen voor functies, een rol of een combinatie van beiden, die voor verwarring zorgen. Ook bij de quoterings zijn een aantal vragen.

Betreffende de nieuwe taakverdeling tussen de aanvraagbehandelaars en de experts heerst er een globale tevredenheid. Er is een goede wisselwerking tussen beide partijen. Het selecteren van experts voor de beoordeling van individuele dossiers is echter een moeizamere stap binnen de procedure. Dit heeft onder andere te maken met het aantal beschikbare experts binnen de pool van experts en de timing van de selectie. Het beheer van de pool van experts vraagt een continue aandacht. Zodra de experts geselecteerd zijn, verloopt de samenwerking goed. De aanvraagbehandelaars zijn tevreden over de insteek van de experts en kunnen op basis hiervan kwaliteitsvolle adviezen formuleren. Ze voelen zich ook veel meer betrokken bij de cultureel-erfgoedprojecten en hebben een grotere kennis van de lopende projecten in de sector. Experts missen binnen de huidige procedure wel terugkoppeling over (de

kwaliteit van) hun insteek en de mogelijkheid tot kennisopbouw als expert. De vergoeding voor de opmaak van meerdere insteken is ook te laag. De aanvraagbehandelaars kaarten de hogere werklust binnen de nieuwe procedure aan als mogelijk knelpunt, zeker bij een stijgend aantal aanvragen. In drukke periodes dient immers steeds de kwaliteit en de consequente beoordeling gegarandeerd te kunnen worden, terwijl ook andere procedures en taken kwaliteitsvol uitgevoerd moeten worden.

De vertaling van het advies in een beslissing door de minister wordt over het algemeen positief ervaren door de drie partijen. Het departement geeft wel aan dat er een concretere visie dient ontwikkeld te worden over de ranking van positief geadviseerde projecten.

De transitie naar digitaal aanvragen en beoordelen via KIOSK verloopt tenslotte vlot. Er zijn wel een aantal verbeteringen mogelijk, die verder zullen opgevolgd worden binnen het traject van de optimalisatie van de digitale subsidiestromen binnen het departement.

De kernvraag van deze evaluatie is de vraag of verder gewerkt kan worden met deze beoordelingsprocedure. Uit de evaluatie blijkt dat de kwaliteit voldoende gewaarborgd wordt en dat de aanvragers, de experts en de aanvraagbehandelaars globaal tevreden zijn over de manier van werken. Hoewel er een zekere nostalgie leeft naar de beoordelingscommissies bij de experts, blijkt op basis van het evaluatierapport dat met de nieuwe beoordelingsprocedure de kwaliteit van de beoordeling hoog blijft en er ook voldoende draagvlak is. Er zijn echter een aantal verbeteringen nodig. De opvolging van deze verbeterpunten zal essentiële wijzigingen binnen de procedure meebrengen.

De verbeterpunten zijn:

Verbeterpunten COMMUNICATIE:

- 1) **Duidelijke en zichtbare communicatie over de projectsubsidiemogelijkheden** voor cultureel-erfgoedprojecten voor organisaties binnen én buiten de cultureel-erfgoedsector. De nieuwe website van het departement biedt mogelijkheden om dit te verwezenlijken.
- 2) Op regelmatige tijdstippen **sensibiliseren** rond de diverse projectsubsidies, zorgt voor een bredere bekendheid van de mogelijkheden. Hiervoor kan er een mix van communicatiekanalen en -producten gehanteerd worden. **Zeker** betreffende de subsidie mogelijkheden **voor internationale projecten die cofinanciering vereisen** zijn er, in samenwerking met Creative Desk Europe Vlaanderen, inspanningen nodig om de sector hierover te informeren en te sensibiliseren.
- 3) De **Projectendatabank van FARO optimaliseren**, zodat het als centraal instrument kan gebruikt worden voor de documentatie en de communicatie van projectresultaten, ter inspiratie van de sector. Het departement en FARO hebben hiervoor reeds een aantal actiepunten geformuleerd, die verder uitgerold dienen te worden.

Verbeterpunten AANVRAAG INDIENEN:

- 1) De **indiendatum** van 15 oktober zou vervroegd moeten worden naar **15 september**, zodat de procedure meer ademruimte krijgt. Dit vraagt een decretale wijziging. De indiendatum van 15 maart zou behouden blijven, aangezien de indiendata dan symmetrisch worden en gelijkgesteld met de andere decreten.
- 2) De timing van de beoordelingsprocedure waar mogelijk aanpassen, zodat de **beslissing** van de minister voor de start van de eerst mogelijke datum van de projectperiode **gecommuniceerd** wordt aan de aanvragers.
- 3) **Richtlijnen** verfijnen rond **de verplichte bijlagen**, zodat de juiste documenten worden aangeleverd om het project te kunnen beoordelen. Zeker voor de partnerfiches is het nodig om duidelijker mee te geven wanneer een partnerfiche wel of niet nodig is en hoe dit ingevuld dient te worden.

Verbeterpunten SELECTIE EXPERTEN:

- 1) Het departement dient een **actueel overzicht** te hebben van de gegevens en capaciteiten van de **pool van experts**. Experts moeten op een vlotte manier een wijziging in de gegevens én in hun beschikbaarheid kunnen meedelen.
- 2) Door de beschikbaarheid en betrokkenheden van experts is het niet altijd eenvoudig om het gewenste profiel van een expert te vinden voor de opmaak van een insteek. Ook in functie van bepaalde expertises (zoals digitalisering of andere beleidsdomeinen) is het noodzakelijk om de pool **gericht uit te breiden** of de mogelijkheden te onderzoeken om **te werken met een vaste kern aan experts**.
- 3) Extra aandacht voor de **selectie van nieuwe experts** is nodig. Het is belangrijk dat alle benoemde experts zo veel als mogelijk daadwerkelijk kansen krijgen om deel te nemen aan een beoordelingsprocedure.

Verbeterpunten VOORWAARDEN EN CRITERIA:

- 1) Nood aan **strikttere richtlijnen en concrete parameters** voor de beoordeling van de subsidiëeringsvoorwaarden van projecten cultureel-erfgoedwerking.
- 2) Werken aan **een vaste set van criteria** voor de beoordeling van alle projecten cultureel-erfgoedwerking. Dit vraagt een wijziging van het decreet. Indien het onderscheid tussen functies en rol nog behouden zou blijven, dient de mogelijkheid gegeven te worden aan de beoordelaars om dit te corrigeren bij een foutieve interpretatie / foutief aanvinken door de aanvrager.
- 3) **Meerjarige projecten éénmaal laten beoordelen bij de start van het project**. Hierna kan het departement het project verder opvolgen via tussentijdse evaluaties. Het departement dient voor dit verbeterpunt verder te onderzoeken of dit begrotingstechnisch mogelijk is. Indien niet, zijn er andere oplossingen mogelijk. Dit vraagt een wijziging van het decreet.

- 4) **Aanpassing van de waardeschaal** bij de quotering van de projecten, door een aparte quotering mogelijk te maken van de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria en door de algemene quotering te herbekijken. Dit vraagt een aanpassing van het draaiboek.

Verbeterpunten TAAKVERDELING:

- 1) **Informatie** voorzien op de website en in de rechtstreekse communicatie van het departement voor/naar de aanvragers over **de nieuwe beoordelingsprocedure en de taakverdeling** tussen de experts en het departement.
- 2) In de huidige procedure meer ruimte creëren voor **dialogo met de experts**. De inhoudelijke terugkoppeling over de insteek met de experts is een noodzakelijke stap in de procedure.
- 3) De experts moeten de mogelijkheid krijgen om hun **expertise verder op te bouwen**. Ontmoetingsmomenten kunnen bijvoorbeeld aangewend worden om terug te blikken op de projectrondes en workshops te organiseren. Voor de nieuwe en de jonge experts is dit een noodzaak om de motivatie voldoende groot te houden.
- 4) **Aanpassen van de vergoedingen** voor de opmaak van meerdere insteken. Dit vraagt een aanpassing van het decreet.
- 5) **Garanderen van de kwaliteit van de advisering en aandacht voor een consequente beoordeling**, ondanks de grote werkdruk binnen het departement.

Verbeterpunt BESLISSING VLAAMSE MINISTER VOOR CULTUUR:

- 1) **Ontwikkelen van een visie over de ranking** van positief geadviseerde cultureel-erfgoedprojecten, zodat er bij de opmaak van het voorstel van beslissing gerichtere keuzes gemaakt kunnen worden.

Verbeterpunten KIOSK:

- 1) In dialoog met de aanvragers en de experts **de KIOSK-modules optimaliseren**. Hiervoor wordt er aangesloten bij het externe onderzoek van Delaware.
- 2) Verzamelen van **de administratieve, technische en inhoudelijke richtlijnen voor de opmaak van de insteek op één centrale plek** (bv. de infovelden in KIOSK), zodat de experts de informatie vlot kunnen terug vinden.

In een vervolgtraject in het najaar 2020 wordt een plan van aanpak opgesteld om met deze verbeterpunten aan de slag te gaan. Dit zal onder andere aanpassingen vergen van het Cultureelerfgoeddecreet, van het draaiboek kwalitatief beoordelen, van de richtlijnen, van de KIOSK-module en van de communicatieproducten en -kanalen. Het zal hierbij ook belangrijk zijn om aan te sluiten bij het traject rond de herijking van de decreten in het departement.

projectenrondes (2019 eerste ronde, 2019 tweede ronde en 2020 eerste ronde), tonen aan dat diverse cultureel-erfgoedorganisaties hebben ingespeeld op deze wijziging en een aanvraag hebben ingediend, zie 1.3 'Kerncijfers'.

Actoren die niet beschikken over een kwaliteitslabel of geen werkingssubsidies ontvangen, kunnen op basis van het CED2017 enkel een subsidie aanvragen indien ze samenwerken met een organisatie die een werkingssubsidie ontvangt.

1.1.2.2 Wijziging van de subsidiëringsvoorwaarden

Ook de subsidiëringsvoorwaarden zijn uitgebreid in het CED2017.

Voor de subsidies voor ontwikkelingsgerichte projecten met het oog op de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed (CED2012) was de enige subsidievoorwaarde dat de aanvrager geen werkingssubsidie ontving op basis van het Cultureelerfgoeddecreet.

Vanaf het CED2017 zijn er drie subsidiëringsvoorwaarden bij de projectsubsidie voor cultureel-erfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau:

1. het project heeft in hoofdzaak betrekking op cultureel-erfgoedwerking
2. het project heeft een landelijke of internationale schaalgrootte, reikwijdte en relevantie
3. het project overstijgt de structurele werking van de organisatie.

1.1.2.3 Nieuwe beoordelingscriteria (functie/rol) voor landelijke en internationale projecten

Met het nieuwe CED2017 streefde de Vlaamse overheid naar een nieuw beleidskader dat beter aangepast is aan recente maatschappelijke en bestuurlijke veranderingen. Een van de belangrijkste vernieuwingen van het nieuwe decreet is het opdelen van cultureel-erfgoedwerking in functies (het zelf uitvoeren van een basistaak in cultureel-erfgoedwerking) en rollen (ondersteuning van het uitvoeren van de functies bij andere actoren) de basis voor subsidiëring.

Een projectsubsidie voor cultureel-erfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau wordt aangevraagd voor de uitvoering van een of meerdere functies, het aanbieden van een dienstverlenende rol of een combinatie hiervan.

De algemene decretale beoordelingscriteria zijn:

- de kwaliteit van het inhoudelijke concept, de concrete uitwerking van het project en de haalbaarheid ervan
- de samenwerking met andere relevante actoren
- de duurzame verankering van de resultaten
- de mate waarin het project aansluit bij de strategische visie
- de financiële onderbouw, en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een projectsubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit het project.

Specifieke beoordelingscriteria voor het uitvoeren van een of meer functies zijn:

- Het belang van het cultureel erfgoed
- De wijze waarop het project uitvoering geeft aan een of meer functies

1.3 KERNCIJFERS

Om de effecten van de projectsubsidiemogelijkheden te kaderen, verzamelde het departement ook kerncijfers uit de drie eerste projectrondes binnen de nieuwe regelgeving. Deze kerncijfers worden als bijlage 1 meegegeven bij dit evaluatierapport en staven doorheen het evaluatierapport eveneens een aantal bevindingen en verbeterpunten.

Het departement geeft hierbij mee dat de tweede projectronde van 2020 niet meegenomen is in de voorliggende kerncijfers. Deze ronde liep immers nog op het moment van het opstellen van dit rapport. Het aantal aanvragen lag in deze ronde echter beduidend hoger dan de vorige rondes. Er werden 28 aanvragen ingediend (een stijging met circa tien dossiers tegenover de vorige ronde), terwijl het beschikbare budget constant bleef. Dit heeft een duidelijke impact op de beoordelingsprocedure. Waar mogelijk is dit in het rapport meegenomen, op basis van de bevindingen van het departement. Het departement verwacht ook dat dit aantal zich zal stabiliseren (per ronde 25 à 30 aanvragen) of verder verhogen. Het lagere aantal aanvraagdossiers in de drie eerste rondes zou verklaard kunnen worden door de hoge planlast in deze periode naar aanleiding van de aanvraagronde werkingssubsidie in 2018, door de introductie van de nieuwe regelgeving en door de mogelijkheden van de subsidiereglementen rond het waarden en digitale collectieregistratie.

2 ALGEMENE BEVINDINGEN EN VERBETERPUNTEN EVALUATIE

Hieronder wordt een gedetailleerde weerslag gegeven van de belangrijkste bevindingen uit de evaluatie.

Deze bevindingen zijn in dit rapport puntsgewijs gebundeld in verschillende onderdelen:

- Communicatie (punt 2.1)
- Indienen aanvraag (punt 2.2)
- Adviseren (punt 2.3 tot 2.5)
- Beslissing (punt 2.6)
- KIOSK (punt 2.7)

Per onderdeel worden er verbeterpunten geformuleerd.

2.1 COMMUNICATIE

2.1.1 Communicatie en informatie over de projectsubsidies

Op de website van het departement zijn er webpagina's¹, die de informatie en de richtlijnen verzamelen voor het indienen van projectsubsidies. Op deze pagina werden de verschillende stappen toegelicht en werden documenten ter beschikking gesteld.

Uit de **bevraging bij de aanvragers** blijkt dat respondenten tevreden zijn over de beschikbare informatie: 82% van de respondenten vindt de informatie over de projectsubsidies vlot terug en voldoende duidelijk.

Organisaties kunnen op verschillende manieren kennis maken met de projectsubsidielijnen. De meeste respondenten geven aan kennis te maken met de projectlijnen via de nieuwsbrief en de website van het Departement en van FARO. Daarnaast blijken infosessies en rechtstreeks contact met de medewerkers van het departement een goede toeleiding tot de projectlijnen.

Meer dan helft van de aanvragers (59%) nam tijdens de aanvraagprocedure contact op met het departement om bijkomende informatie te verkrijgen. In 77% van de gevallen ging het om niet-inhoudelijke vragen (een administratieve of technische vraag), 23% van de respondenten stelde een inhoudelijke vraag. Aanvragers deden daarbij beroep op de KIOSK-helpdesk (69% van de gevallen) of de contactpersonen bij het departement (54% van de gevallen). De tevredenheid over de dienstverlening was zeer groot: in 100% van de gevallen werd de vraag voldoende beantwoord en 92% gaf aan dat de vraag tijdig (binnen de drie werkdagen) werd beantwoord.

¹ <http://www.kunstenenerfgoed.be/nl/projectsubsidies-cultureel-erfgoed>.

Ondertussen werd de website vernieuwd (15 juli 2020)

Ook uit de **bevraging bij de experts** blijkt dat de informatie over de projectsubsidielijnen voldoende duidelijk is: 88% vindt de informatie over de aanvraag, de behandeling van de projectaanvraag en de verantwoording duidelijk.

Het departement merkt aanvullend wel een aantal mogelijke knelpunten:

- De bevraging gebeurde enkel bij actoren die reeds een aanvraag indienden. Het is onduidelijk of ook de andere actoren voldoende op de hoogte zijn van de projectmogelijkheden binnen het decreet. Het relatief lage aantal aanvragen wijst mogelijk in een andere richting. Het departement merkt ook bij rechtstreekse contacten met organisaties binnen en buiten de cultureel-erfgoedsector dat de projectmogelijkheden niet altijd even goed gekend zijn en dat de criteria en de voorwaarden soms onduidelijk blijken. Dit sluit ook aan bij de bevindingen van de sectoranalyse die de adviescommissie en de beoordelingscommissies opstelden. Het departement voelt aan dat een sensibiliseringscampagne en een duidelijke en zichtbare communicatie dit kan verhelpen. Het departement lanceert in juli 2020 een nieuwe website, die de opportuniteit biedt om dit te verbeteren. In samenwerking met FARO kan ook verder onderzocht worden hoe zij organisaties kunnen toeleiden naar en begeleiden bij het indienen van projectaanvragen.
- Binnen de nieuwe regelgeving werd er nog geen enkele projectsubsidie aangevraagd voor internationale projecten die een cofinanciering vereisen. In samenwerking met Creative Desk Europe Vlaanderen kan verder onderzocht worden wat hiervan de oorzaak is. Ook hier kan een sensibiliseringcampagne cultureel-erfgoedorganisaties informeren en stimuleren om deze mogelijkheden te exploreren.
- De aanvragers van projectsubsidies op het Cultureelerfgoeddecreet werden ook bevraagd naar hun kennis over andere projectsubsidiemogelijkheden binnen het departement (zie overzicht bijlage 2). Daarbij valt op dat er globaal wel kennis is over de mogelijkheden, maar dat de drempel voor indienen op bepaalde subsidielijnen zeer hoog blijkt. Dit geldt niet voor de impulssubsidies binnen de reglementen 'pilotprojecten waarden van cultureel erfgoed en 'inhaalbeweging digitale collectieregistratie'. Hier werden veel aanvragen voor ingediend. Dit lijkt aan te geven dat gerichte sensibilisering over specifieke beleidsprioriteiten werkt.

2.1.2 Projectendatabank FARO

Op de Projectendatabank² van FARO, het Vlaams Steunpunt voor Cultureel Erfgoed, dienen organisaties na afloop van het project een fiche in te vullen op de Projectendatabank van FARO. Dit is een instrument om de cultureel-erfgoedsector kennis te inspireren.

Uit de **bevraging bij aanvragers** blijkt dat 82% van de respondenten de Projectendatabank van FARO kent: 61% van deze groep vindt de databank een nuttig instrument om de sector kennis te laten maken met zijn of haar project (28% antwoordt neutraal en 11% gaat niet akkoord).

De Projectendatabank van FARO is vrij goed gekend, maar niet alle respondenten (bevraging aanvragers) vinden het een nuttig instrument om de sector kennis te laten maken met een project. Er is een nieuwe

² <https://www.faro.be/projectendatabank>

dynamiek rond de projectendatabank nodig zodat aanvragers hun projecten op een aantrekkelijke manier kunnen presenteren aan de sector.

In dit kader geeft het departement mee dat in het najaar van 2019 reeds in overleg met FARO enkele pistes voorgesteld werden om het bereik van de Projectendatabank te vergroten. Zo moet het invullen van een projectfiche in de databank strikter worden afgedwongen door het departement. Dit kan tijdens de verantwoordingsfase na afloop van het project. De verwijzing naar de databank kan prominenter staan op de (navigatie van de) websites van FARO en het departement. Het is ook een optie om de laatst gepubliceerde projectfiches op te nemen in de nieuwsbrief van FARO en om de recente projectfiches te integreren in de nieuwe website van het departement. Deze verbeterpunten dienen verder opgevolgd te worden.

Verbeterpunten **COMMUNICATIE**:

- 1) **Duidelijke en zichtbare communicatie over de projectsubsidiemogelijkheden** voor cultureel-erfgoedprojecten voor organisaties binnen én buiten de cultureel-erfgoedsector. De nieuwe website van het departement biedt opportuniteiten om dit te verwezenlijken.
- 2) Op regelmatige tijdstippen **sensibiliseren** rond de diverse projectsubsidies, zorgt voor een bredere bekendheid van de mogelijkheden. Hiervoor kan er een mix van communicatiekanalen en -producten gehanteerd worden. **Zeker** betreffende de subsidie mogelijkheden **voor internationale projecten die cofinanciering vereisen** zijn er, in samenwerking met Creative Desk Europe Vlaanderen, inspanningen nodig om de sector hierover te informeren en te sensibiliseren.
- 3) De **Projectendatabank van FARO optimaliseren**, zodat het als centraal instrument kan gebruikt worden voor de documentatie en de communicatie van projectresultaten, ter inspiratie van de sector. Het departement en FARO hebben hiervoor reeds een aantal actiepunten geformuleerd, die verder uitgerold dienen te worden.

2.2 AANVRAAG INDIENEN

2.2.1 Indiendata

Er zijn jaarlijks twee indiendata voor de projecten cultureel-erfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau: 15 oktober (voor projecten die starten vanaf 1 januari van het jaar er op) en 15 maart (voor projecten die starten vanaf 1 juli). Deze indiendata zijn niet 'symmetrisch': de datum van 15 maart ligt 3,5 maanden voor de mogelijke startdatum van de projecten, voor de indiendatum van 15 oktober bedraagt deze termijn 2,5 maanden.

Uit de **bevraging van de aanvragers** blijkt dat 87% van de respondenten twee projectenrondes per jaar voldoende vindt. Voor 84% van de respondenten komen de uiterlijke data voor het indienen van projecten (15 maart en 15 oktober) goed uit voor de organisatie.

Het **departement** merkt aanvullend wel een aantal mogelijke knelpunten:

- Met deze indiendata valt de uiterlijke definitieve beslissing en de uitbetaling van de subsidie steeds na de toegelaten startdatum van het project. Dit is voornamelijk een knelpunt voor de aanvragers. Voor de ronde van 15 oktober gaat dit zelf tot anderhalve maand later (15 februari i.p.v. 1 januari). Dit zou verholpen kunnen worden door de indiendata naar voor te verschuiven en/of de principiële beslissing van de minister reeds te communiceren naar de aanvragers in analogie met andere decreten. Maar kan mogelijks ook opgelost worden door bepaalde stappen binnen de beoordelingsprocedure efficiënter te laten verlopen (bijvoorbeeld digitale handtekeningen).
- Uit de interne bevraging binnen het departement blijkt dat de interne organisatie van de ronde van 15 oktober niet vanzelfsprekend is in de maanden november-januari. Belangrijke procedurestappen vallen immers samen met schoolvakantieperiodes (herfst- en kerstvakantie). Deze procedurestappen zijn onder andere de selectie van de experts, de principiële en de definitieve beslissing.

2.2.2 Richtlijnen en verplichte formulieren

Op de webpagina 'projectsubsidies voor cultureel-erfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau' worden informatieve documenten ter beschikking gesteld, die als leidraad gebruikt kunnen worden bij het indienen van een aanvraag: de algemene infobrochure en een gedetailleerde handleiding 'Richtlijnen voor projectsubsidies van de Vlaamse overheid in kader van het Cultureelerfgoeddecreet'. Ook de verplichte formulieren zijn hier te vinden: het formulier voor de projectbegroting (algemeen formulier, of apart formulier voor publicaties) en het formulier voor de partnerfiches. Hier blijken de aanvragers tevreden over, cfr. communicatie (punt 2.1).

Uit de **interne bevraging binnen het departement** blijkt dat het invullen van de verplichte bijlagen niet altijd even goed wordt opgevolgd door de aanvragers. Zo wordt er opgemerkt dat de partnerfiches soms niet volledig worden ingevuld of ondertekend, of zelfs niet bezorgd. Dit bemoeilijkt de advisering omdat de haalbaarheid en gedragenheid van het project minder goed kan beoordeeld worden. Hier zijn meer richtlijnen rond nodig. FARO en Cultuurloket zouden ook een rol kunnen krijgen om aanvragers hierbij te assisteren.

2.2.3 Bijkomend: samenwerking met andere actoren

In de **bevraging van de aanvragers** werd gevraagd naar de samenwerking met andere actoren bij het vormgeven van het project en het aanvraagdossier. 86% van de respondenten vindt het eenvoudig om partners te overtuigen om deel te nemen aan een project. Respondenten selecteren vooral partners op basis van expertise (95%) en de thematische relevantie (86%). Reeds bestaande samenwerkingen kunnen ook leiden tot het aangaan van een partnerschap (in 45% van de gevallen).

Verbeterpunten AANVRAAG INDIENEN:

- 1) De **indiendatum** van 15 oktober zou vervroegd moeten worden naar **15 september**, zodat de procedure meer ademruimte krijgt. Dit vraagt een decretale wijziging. De indiendatum van 15 maart zou behouden blijven, aangezien de indiendata dan symmetrisch worden en gelijkgesteld met de andere decreten.
- 2) De timing van de beoordelingsprocedure waar mogelijk aanpassen, zodat de **beslissing** van de minister voor de start van de eerst mogelijke datum van de projectperiode **gecommuniceerd** wordt aan de aanvragers.
- 3) **Richtlijnen** verfijnen rond **de verplichte bijlagen**, zodat de juiste documenten worden aangeleverd om het project te kunnen beoordelen. Zeker voor de partnerfiches is het nodig om duidelijker mee te geven wanneer een partnerfiche wel of niet nodig is en hoe dit ingevuld dient te worden.

2.3 ADVISEREN: SELECTIE EXPERTEN

De selectie van de experts gebeurt door de medewerkers van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. De aanvraagbehandelaars bekijken welke expertises noodzakelijk zijn om de projectaanvraag te beoordelen en kiezen uit een pool van 161 experts (minstens) twee experts om een insteek voor het advies van het departement op te maken.

2.3.1 Selectie experts

Uit de interne bevraging binnen **het departement** blijkt dat de selectie van experts een intensief proces is dat nauwgezette opvolging vereist. De selectie van experts blijkt een van de moeilijkste punten van de procedure.

Dit heeft vooral te maken met:

- De beschikbaarheid van de experts. De experts worden slechts een drietal weken op voorhand gevraagd of ze één of meerdere insteken kunnen bezorgen voor de beoordeling van een aanvraagdossier. Door deze korte tijdsperiode kan de agenda reeds vol zitten. In de voorbije rondes (ook de laatste, met 28 aanvragen) werden echter steeds voldoende experts met de juiste expertise bereid gevonden om een insteek te bezorgen.
- Experts zijn ook selectiever bij de toezegging op basis van hun expertises.
- De huidige (lage) vergoeding speelt echter ook een rol bij het accepteren van een opdracht voor meerdere insteken. (zie punt 2.5).
- De inschatting van betrokkenheden. Regelmatig komt het voor dat de experts betrokken zijn bij de voorbereiding of uitvoering van een project, waardoor ze geen insteek mogen bezorgen voor het aanvraagdossier. De grens van wat geldt als betrokkenheid is daarbij niet altijd makkelijk te trekken.

- Voor sommige expertises zijn er te weinig experts in de pool en is er nood aan extra versterking (eventueel met experts uit het buitenland), zoals digitalisering. De beoordeling van digitaliseringprojecten vergt een zeer technische expertise, waarbij het niet evident is over aanvragen heen consequent dezelfde principes en standaarden te hanteren. Doordat voor de beoordeling van veel projecten digitaliseringsexpertise belangrijk is, wordt vaak minstens één van de experts hierop geselecteerd. Hier stelt het departement zich de vraag of er met een vaste kern aan experts dient gewerkt te worden, die het overzicht behouden en insteken bezorgen voor alle aanvragen. Er dient hierbij echter gewaakt te worden om niet terug te evolueren naar een commissiesamenstelling, dat in tegenstrijd is met het huidige beoordelingssysteem. De opdracht van de experts zal nauwgezet gedefinieerd moeten worden.

Uit het **rondetafelgesprek met de experts** blijkt dat experts het belangrijk vinden om te weten hoe het overzicht van de expertises in de expertenpool samengesteld is en dat het overzicht up-to-date is. De contactgegevens of werksituatie van experts kan ook in de loop van de aanstellingsperiode wijzigen. Het departement kan de experts informeren over de opgenomen informatie en vragen naar een eventuele actualisatie. De experts geven aan dat het interessant kan zijn om hun eigen profiel, bijvoorbeeld via KIOSK Redactie, te kunnen beheren. Experts zijn ook voorstander van een uitbreiding van de expertenpool, onder andere met (internationale) experts uit andere beleidsdomeinen. In de uitnodiging van het departement kunnen aanvraagbehandelaars ook laten weten waarom de experts werden gekozen als expert. Zo kunnen experts zich bij het opstellen van de insteek extra letten op bepaalde aspecten uit de aanvraag.

Een voldoende brede pool is belangrijk, maar de experts moeten ook voldoende kans krijgen om aan bod te komen. Er zijn veel 'nieuwe' experts in de pool, die nog niet de kans krijgen om ervaring op te bouwen als expert.

2.3.2 Informatie en communicatie over de taken als expert

Uit de **bevraging van de experts** blijkt dat voor 94% van de respondenten de informatie over de aanstelling en taken als expert binnen de pool van experts voldoende duidelijk is. Experts ontvangen deze informatie vooral in de uitnodiging voor het bezorgen van een insteek (97%) of in infosessies en rechtstreekse contacten met medewerkers van het Departement Cultuur, Jeugd en Media (73%). Een kleine groep experts ontvangt deze informatie via het verslag van infosessies (35%) of via collega's uit de sector (18%).

88% van de respondenten zijn van mening dat het Departement Cultuur, Jeugd en Media voldoende en duidelijk communiceerde over het doel van de insteek.

Bijna 60% van de respondenten nam contact op voor bijkomende vragen: dit betrof administratieve en/of technische vragen (60%) en inhoudelijke vragen (40%). Alle respondenten waren hierover tevreden: de vragen werden voldoende en tijdig (binnen 3 werkdagen) beantwoord (100%).

Verbeterpunten SELECTIE EXPERTEN:

- 1) Het departement dient een **actueel overzicht** te hebben van de gegevens en capaciteiten van de **pool van experts**. Experts moeten op een vlotte manier een wijziging in de gegevens én in hun beschikbaarheid kunnen meedelen. Dit is een belangrijke taak, die als vaste taak dient toegewezen te worden aan een medewerker cultureel erfgoed.
- 2) Door de beschikbaarheid en betrokkenheden van experts is het niet altijd eenvoudig om het gewenste profiel van een expert te vinden voor de opmaak van een insteek. Ook in functie van bepaalde expertises (zoals digitalisering of andere beleidsdomeinen) is het noodzakelijk om de pool **gericht uit te breiden** (eventueel met experts uit het buitenland) of de mogelijkheden te onderzoeken om **te werken met een vaste kern aan experts voor specifieke thema's**.
- 3) Extra aandacht voor de **selectie van nieuwe experts** is nodig. Het is belangrijk dat alle benoemde experts zo veel als mogelijk daadwerkelijk kansen krijgen om deel te nemen aan een beoordelingsprocedure.

2.4 ADVISEREN: VOORWAARDEN EN CRITERIA

Voor een overzicht van de voorwaarden en criteria, zie punt 1.1.2.

2.4.1 Ontvankelijkheidsvoorwaarden en subsidiëringsvoorwaarden

Uit de **bevragingen** blijkt dat 82% van de aanvragers en 75% van de experts vinden dat de voorwaarden en criteria voldoende duidelijk bepalen wat de minimumvereisten van een projectaanvraag zijn.

Binnen het **departement** geven de aanvraagbehandelaars aan dat de minimumvereisten voor hen ook duidelijk zijn, maar dat de invulling en interpretatie van de subsidievoorwaarden niet altijd vanzelfsprekend is.

Volgende bedenkingen werden geuit over de subsidiëringsvoorwaarden:

- *het project heeft in hoofdzaak betrekking op cultureel-erfgoedwerking*. Er zijn projectvoorstellen waarin cultureel erfgoed aan bod komt in combinatie met andere sectoren of beleidsdomeinen, bv. kunsten, toerisme, welzijn, enz. De omgang met cultureel erfgoed is in deze projecten anders, en vergt een aanpak en beoordeling op maat, die momenteel niet voorzien is.
- *het project heeft een landelijke of internationale schaalgrootte, reikwijdte en relevantie*: Het is voor aanvragers en beoordelaars niet vanzelfsprekend om dit criterium in te vullen of te beoordelen: een project kan qua schaalgrootte klein zijn, maar potentieel wel landelijk of internationaal relevant zijn. Omgekeerd is een project dat op verschillende locaties in Vlaanderen betrekking heeft, niet noodzakelijk landelijk relevant. Het is belangrijk dat hier consequent mee

omgegaan wordt en hierover een duidelijke communicatie gevoerd wordt naar de diverse spelers op lokaal, bovenlokaal en landelijk niveau.

- *het project overstijgt de structurele werking van de organisatie.* Onder andere bij organisaties die structurele werkingsubsidies ontvangen op basis van het Cultureelerfgoeddecreet is dit aspect moeilijker te beoordelen. In principe is het uitgesloten dat organisaties projectsubsidies ontvangen voor de (soms breed geformuleerde) doelstellingen die hiervoor in samenspraak met het departement bepaald zijn. Er zijn echter andere belangrijke factoren waarom een voorstel de reguliere werking overstijgt en ondersteund kan worden met een projectsubsidie: de capaciteit van de organisatie, de schaalgrootte van het initiatief op vlak van personeelsinzet en kostprijs, de mogelijke voorbeeldfunctie, enz.

Kortom, er zijn striktere richtlijnen en concrete parameters nodig voor de beoordeling van de subsidiëringsvoorwaarden, zodat er minder ruimte is voor vrije interpretatie.

2.4.2 Beoordelingscriteria

Uit de **bevragingen** blijkt dat 77% van de aanvragers en 75% van de experts vinden dat de voorwaarden en criteria een correct beeld geven van de elementen die behandeld moeten worden bij de beoordeling van een aanvraag.

Globaal lijken de criteria dus een correct beeld van een project te geven. Er zijn echter twee knelpunten:

- het kiezen van één of meerdere functies en/of rol
- de beoordeling van meerjarige projecten

2.4.2.1 Criteria functie en/of rol

Uit de **bevragingen** blijkt dat slechts 44% van de aanvragers en 34% van de experts vinden dat de voorwaarden en criteria een duidelijk onderscheid maken tussen een projectaanvraag voor een functie en een projectaanvraag voor een rol.

Aanvragers, experts en aanvraagbehandelaars merken op dat de keuze tussen het uitvoeren van een functie en/of rol niet duidelijk genoeg is voor de aanvragers en experts.

Bovendien wordt vastgesteld dat sommige aanvragers meerdere of alle functies aanvinken, maar ze niet allemaal even sterk uitwerken in de aanvraag of de functies verkeerd interpreteren. Soms kruisen aanvragers ook verkeerdelijk de functies aan voor projecten die gaan over een rol of vice versa. Dit heeft tot gevolg dat projecten moeten afgetoetst worden aan criteria die niet of minder relevant zijn.

Uit het **rondetafelgesprek met de experts** blijkt ook dat dit onderscheid scherper moet worden gesteld. De experts merken op dat het vreemd is dat je enkel voor een rol zou kunnen indienen, omdat een dienstverlenende rol altijd ten dienste staat van een of meerdere functies.

maakt het bovendien niet evident beslissingen te nemen over de verdeling van de middelen als er onvoldoende budget is (zie volgende punt).

- Het departement hanteert de richtlijn dat een aanvraag met een negatieve score op de subsidiëringsvoorwaarde een negatief advies krijgen met de score 'volstrekt onvoldoende'. Toch wringt dit soms: een projectaanvraag kan immers kwalitatief zijn, maar bijvoorbeeld onvoldoende de eigen structurele werking 'overstijgen'. De aanvraagbehandelaars zijn daarom vragende partij om de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria apart een score te geven (in plaats van een globale score) en om de scores 'nipt onvoldoende' en 'volstrekt onvoldoende' eventueel te reduceren naar één score, 'onvoldoende'. Dit dient echter verder afgestemd te worden met de regelgeving binnen de andere decreten.

Daarnaast dient verder onderzocht te worden of de beleidsprioriteiten van de minister van cultuur meer moet doorwegen bij de quoterings van de adviezen. In het kader van het traject voor de Strategische Visienota wordt bekeken hoe prioriteiten geformuleerd kunnen worden voor de projectsubsidies, die zo nodig ook richtinggevend kunnen zijn bij de beslissing over de middelenverdeling.

Verbeterpunten VOORWAARDEN EN CRITERIA:

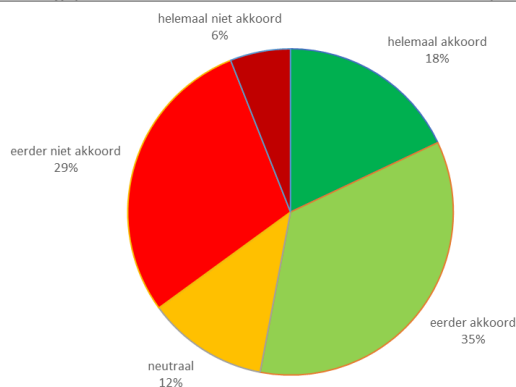
- 1) Nood aan **strikttere richtlijnen en concrete parameters** voor de beoordeling van de subsidiëringsvoorwaarden van projecten cultureel-erfgoedwerking.
- 2) Werken aan **een vaste set van criteria** voor de beoordeling van alle projecten cultureel-erfgoedwerking. Dit vraagt een wijziging van het decreet. Indien het onderscheid tussen functies en rol nog behouden zou blijven, dient de mogelijkheid gegeven te worden aan de beoordelaars om dit te corrigeren bij een foutieve interpretatie / foutief aanvinken door de aanvrager.
- 3) **Meerjarige projecten éénmaal laten beoordelen bij de start van het project.** Hierna kan het departement het project verder opvolgen via tussentijdse evaluaties. Het departement dient voor dit verbeterpunt verder te onderzoeken of dit begrotingstechnisch mogelijk is. Indien niet, zijn er andere oplossingen mogelijk. Dit vraagt een wijziging van het decreet.
- 4) **Aanpassing van de waardeschaal** bij de quoterings van de projecten, door een aparte quoterings mogelijk te maken van de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria en door de algemene quoterings te herbekijken. Dit vraagt een aanpassing van het draaiboek.

2.5 ADVISEREN: TAAKVERDELING

Het Cultureelerfgoeddecreet van 2017 introduceert een nieuwe werkwijze voor het beoordelen van projectaanvragen. De aanvraagbehandelaars van het Departement Cultuur, Jeugd en Media stellen een ontwerp van advies op en laten zich hierbij bestaan door twee externe experts die individueel een insteek formuleren voor het advies.

Uit de **bevraging van de aanvragers** blijkt dat de nieuwe beoordelingsprocedure en de rol van experts onvoldoende gekend is. Voor slechts 53% van de respondenten is het voldoende duidelijk hoe het advies van het departement tot stand komt, zie figuur 4. Een betere communicatie hierover is nodig.

Het is voldoende duidelijk hoe het advies van het departement tot stand is gekomen. De beoordelingsprocedure en de betrokkenheid van externe experts is gekend

Figuur 1. Bevraging aanvrager over totstandkoming van het advies en de rol van experts

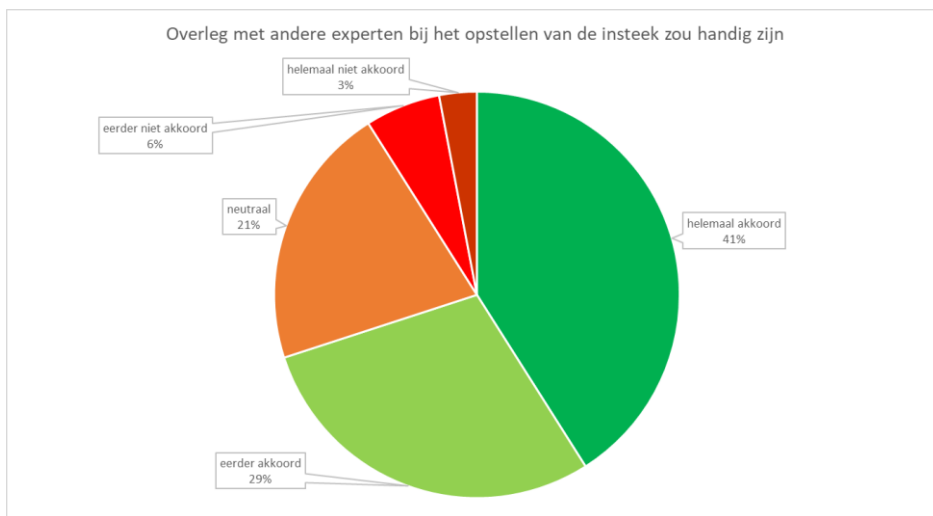
2.5.1 Rol experts: insteken

In de **bevraging van de experts** geven respondenten aan dat de nieuwe beoordelingsprocedure duidelijk is en dat ze tevreden zijn over het uitoefenen van hun rol in de beoordelingsprocedure:

- 91% kon zonder probleem individueel een insteek opstellen
- 88% kreeg voldoende tijd om een insteek te bezorgen
- 79% had het gevoel over voldoende expertise te beschikken om alle criteria te beoordelen en een weloverwogen insteek op te stellen (9% antwoordde neutraal en 12% antwoordde niet akkoord/helemaal niet akkoord)
- 74% beschikte over voldoende informatie over aanvrager en het aanvraagdossier om een weloverwogen insteek op te stellen (15% antwoordde neutraal en 12% eerder niet akkoord)
- 97% van de respondenten vindt het een meerwaarde om aandachtspunten te kunnen meegeven

- Twee derde van de experts (67%) vindt het haalbaar om meerdere insteken per ronde te bezorgen. Experts geven aan dat ze bij voorkeur maximum twee insteken geven per ronde.

Naast deze algemene tevredenheid leeft wel bij de experts de vraag om de eigen mening te toetsen met die van anderen: 70% van de respondenten zou overleg met de andere experts handig vinden, zie figuur 5. Daarnaast blijkt uit de bevraging ook dat 87% van de respondenten het een meerwaarde vindt om de andere experts te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen.

Figuur 2. Bevraging experts over overleg met anderen

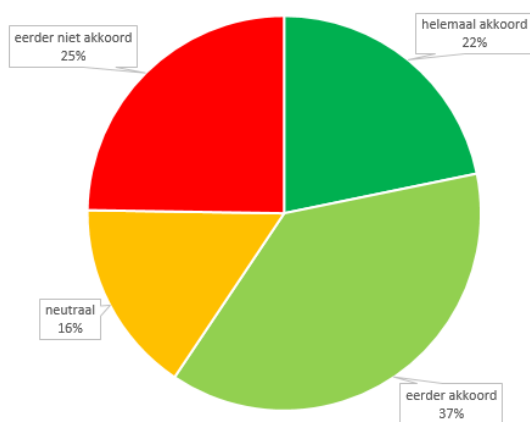
Uit de **bevraging van de experts** blijkt dat experts hun taak positief ervaren:

- 78% vindt de tijdsinvestering verantwoord in verhouding tot het resultaat
- 84% is tevreden over zijn of haar deelname als expert
- 78% zou een collega uit de sector aanraden om lid te worden van de pool van experts met het oog op het beoordelen van projectaanvragen

Over een aantal aspecten zijn de experts negatiever:

- 59% van de respondenten vindt de huidige procedure een goede methode om de projectaanvragen te beoordelen. Een kwart van de respondenten (25%) gaat niet akkoord en 16% van de respondenten reageert neutraal, zie figuur 6. Ter info, 41% van de respondenten zetelde in de vorige beleidsperiode in de beoordelingscommissie voor projecten.
- Slechts 53% van de respondenten vindt de vergoeding voor de insteek of insteken correct.

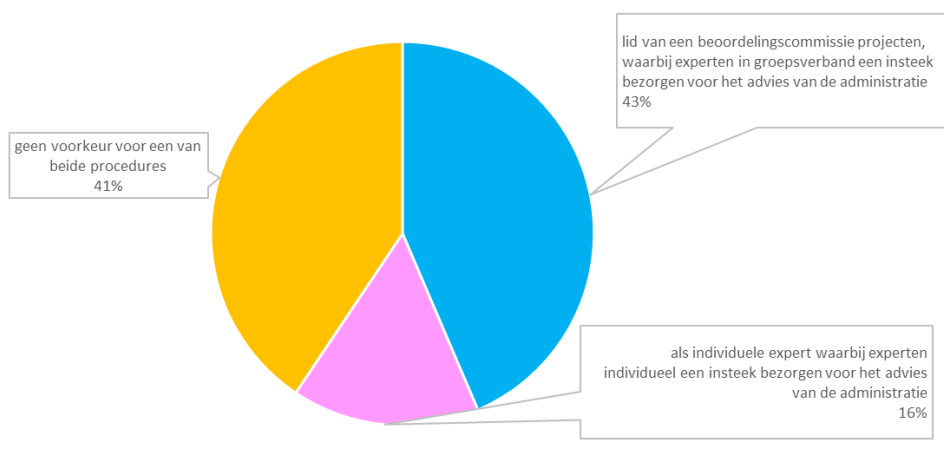
Ik vind de huidige procedure een goede methode om de projectaanvragen te beoordelen

Figuur 3. Bevraging experts 'Ik vind de huidige procedure een goede methode om de projectaanvragen te beoordelen'

Uit de bevraging blijkt dat 16% van de respondenten verkiest om een individuele insteek te bezorgen, terwijl 43% een voorkeur heeft voor de werking met beoordelingscommissie (zie figuur 7). De overige 41% heeft geen expliciete voorkeur voor een van beide procedures.

Ik neem in de toekomst graag nog deel als expert bij de beoordeling van projectaanvragen als:

Figuur 4. Bevraging experts: deelname als expert bij beoordeling projectaanvragen

De experts zijn globaal gezien tevreden over hun deelname en de kwaliteit van de adviezen. Er heerst bij sommige experts, die gezeteld hebben in de beoordelingscommissie, echter een zekere nostalgie naar de vorige werkwijze van de beoordelingscommissie. De experts formuleerden samen adviezen over de

projecten en hadden meer zicht op de beoordeling. Dit was voor de experts ook een aangename leerschool om de sector beter te leren kennen, te netwerken en om bij te leren.

Toch beamen de experts dat de meer gerichte bevraging van hun expertises in de nieuwe procedure een grote meerwaarde is. Binnen de huidige werkwijze kunnen experts hun engagement ook gemakkelijker inpassen in hun eigen agenda vermits de werklast een stuk lager is en ze zich niet moeten verplaatsen voor een vergadering.

De geraadpleegde experts willen niet terug grijpen naar het systeem van beoordelingscommissies, maar willen wel meer dialoog en kennis opbouwen (zie hieronder).

De experts merken daarnaast op dat de vergoedingen voor het opmaken van een insteek zeer laag zijn ten opzichte van de gebruikelijke vergoedingen in andere sectoren en in andere landen.

Het departement hanteert momenteel het vergoedingssysteem dat in het uitvoeringsbesluit bij het Cultureelerfgoeddecreet voorzien is (15 euro per insteek - 60 euro per dagdeel beraadslaging). Dit systeem was nog niet afgestemd op het werken met digitale insteken. De experts worden daarom vergoed op basis van een beraadslaging van een halve dag en de vergoeding per insteek. Dit heeft als gevolg dat experts die meerdere insteken geven, voor de bijkomende insteken nauwelijks vergoed worden. De vergoeding voor één insteek bedraagt 75 euro, voor 2 insteken is dit 90 euro, voor 3 insteken 105 euro. Voor de beoordeling van de projecten dient er een nieuw systeem voorzien te worden met hogere vaste bedragen per insteek wanneer er geen beraadslaging is voorzien.

In het **rondetafelgesprek stelden de experts** dat het voeren van een dialoog momenteel ontbreekt in de huidige procedure. Experts ontvangen na het bezorgen van de insteek niet consequent inhoudelijke feedback van de aanvraagbehandelaars. Zij ontvangen wel een voorlopige conclusie en score (enkele weken na het ontvangen van de insteek). Nadat de Vlaams minister van Cultuur een beslissing neemt over een aanvraag, wordt het definitieve advies integraal bezorgd aan de experts.

Volgens de experts biedt deze manier van werken weinig mogelijkheden tot leren. Op termijn kan dit demotiverend werken voor het engagement van de experts. Een bijkomend aandachtspunt is de begeleiding van nieuwe en jonge experts. Zij hebben wellicht nood aan extra feedback van de aanvraagbehandelaars. Experts pleiten voor een structurele terugkoppeling met alle betrokkenen. In de eerste plaats over de individuele insteken, maar ook over de globale bevindingen bij de beoordeling van de projectsubsidies. Dit zou bijvoorbeeld kunnen in een jaarlijks ontmoetingsmoment waar er gezamenlijk wordt teruggeblikt op het voorbije jaar en bepaalde workshops kunnen plaatsvinden rond bepaalde thema's of expertises.

Binnen het **departement** heerst er globaal tevredenheid over de deelname van experts en de kwaliteit van de insteken. Experts worden nu geacht om grondig het dossier te behandelen en dit gebeurt in de meeste gevallen effectief. De aanvraagbehandelaars kunnen doorgaans goed aan de slag met de insteken en hebben het gevoel over voldoende info te beschikken om een advies op te stellen. Doordat men werkt met twee insteken is de kwaliteit hiervan wel cruciaal. Een (bijkomende) derde insteek vragen in geval van tegenspraak en gebrekkige kwaliteit, blijkt in de praktijk niet zo eenvoudig binnen de timing van de procedure.

2.5.2 Rol departement: opmaak advies en voorstel van beslissing

Na het ontvangen van de insteken van de individuele experten, stellen de aanvraagbehandelaars een advies op. Daarbij wordt in sommige gevallen ook feedback gevraagd bij de collega's uit andere teams (over o.a. digitalisering, immaterieel erfgoed, Topstukken, culturele infrastructuur, enz.). Het advies wordt nagelezen door een tweede aanvraagbehandelaar en herwerkt. Intern zijn er richtlijnen en standaardzinnen opgesteld om de adviezen zo uniform mogelijk te maken. In een afstemmingsvergadering komen alle betrokken aanvraagbehandelaars samen om knelpunten in de adviezen en de scores te bespreken en een voorstel van beslissing op te maken voor de Vlaamse minister van Cultuur. Daarna worden de adviezen waar nodig aangepast en afgewerkt en wordt het geheel een laatste keer nagelezen door één teamlid.

Uit de **bevraging met de aanvragers** blijkt dat er tevredenheid is over de adviezen van het departement: 82% van de respondenten vindt het advies van het departement helder opgesteld en onderbouwd. 80% van de organisaties die meerdere dossiers indienden, vindt de beoordeling door het departement consistent over de aanvragen heen. Ter info, 73% van de respondenten kreeg een positief advies.

In de **bevraging** delen de **experten** de positieve feedback van de aanvragers: 96% van de respondenten vond het advies van het departement helder opgesteld en voldoende beargumenteerd. 84% van de respondenten zag zijn insteek voldoende weerspiegeld in het advies van het departement.

Binnen het **departement** zijn de aanvraagbehandelaars globaal tevreden over de nieuwe werkwijze. De adviezen worden als kwaliteitsvol gezien. De collega's menen dat de kwaliteit van de adviezen vergelijkbaar is met die van de vroegere beoordelingscommissie projectsubsidies. Het is daarbij een belangrijk voordeel dat het team bestaat uit geroutineerde medewerkers, die kunnen rekenen op de expertise en kennis van collega's. De afstemmingsvergadering is voor de medewerkers ook cruciaal om de kwaliteit te garanderen.

De nieuwe procedure is voor het departement en de medewerkers een grote meerwaarde om een diepgaande, globale blik te krijgen op alle ingediende dossiers en tendensen in de sector. Dit leidt tot een grotere kennisopbouw bij de opvolging van individuele dossiers en thema's, onder andere met oog op beleidsvoorbereiding. Hier valt ook het verschil op met de verschillende impulslijnen, waar de betrokkenheid voor heel wat medewerkers lager is.

Toch worden er ook een aantal bedenkingen geuit:

- Binnen deze werkwijze heeft er niemand een globaal overzicht van alle ingediende aanvragen over de verschillende rondes heen, aangezien de aanvragen door verschillende aanvraagbehandelaars worden beoordeeld. Er is dus niemand die alle aanvraagdossiers leest. Zeker wat betreft digitaliseringsprojecten is dit globale overzicht over de jaren heen een must om een consequente beoordeling te bekomen.
- De werklust voor de medewerkers van het departement ligt met deze werkwijze zeer hoog. De vraag is ook of binnen deze werkwijze de kwaliteit steeds gegarandeerd zal kunnen worden, indien het aantal aanvragen stijgt of er de opdracht gecombineerd moet worden met veel andere taken en procedures (die immers binnen hetzelfde team opgevangen moeten worden). De advisering van de 28 aanvragen binnen de tweede projectenronde van 2020, tegelijkertijd met de

//

convenantenronde, waren reeds een uitdaging. Om dit te bolwerken sprong een medewerker van het team, die doorgaans rond Kunsten werkt, bij in het redactieproces.

Verbeterpunten **TAAKVERDELING**:

- 1) **Informatie** voorzien op de website en in de rechtstreekse communicatie van het departement voor/naar de aanvragers over **de nieuwe beoordelingsprocedure en de taakverdeling** tussen de experts en het departement.
- 2) In de huidige procedure meer ruimte creëren voor **dialogo met de experts**. De inhoudelijke terugkoppeling over de insteek met de experts is een noodzakelijke stap in de procedure.
- 3) De experts moeten de mogelijkheid krijgen om hun **expertise verder op te bouwen**. Ontmoetingsmomenten kunnen bijvoorbeeld aangewend worden om terug te blikken op de projectrondes en workshops te organiseren. Voor de nieuwe en de jonge experts is dit een noodzaak om de motivatie voldoende groot te houden.
- 4) **Aanpassen van de vergoedingen** voor de opmaak van meerdere insteken. Dit vraagt een aanpassing van het decreet.
- 5) **Garanderen van de kwaliteit van de advisering en aandacht voor een consequente beoordeling**, ondanks de grote werkdruk binnen het departement.

2.6 BESLISSING VLAAMSE MINISTER VOOR CULTUUR

De minister van Cultuur neemt een beslissing op basis van het voorstel van beslissing van het departement. Deze beslissing wordt uiterlijk genomen vier maanden na de indiendatum:

- op 15 juli, voor aanvragen ingediend tegen 15 maart
- op 15 februari, voor aanvragen ingediend tegen 15 oktober van het voorgaande jaar.

Uit de **bevraging van de aanvragers** blijkt dat 95% het belangrijk vindt om te kunnen volgen welke stappen het dossier doorloopt. 68% wist daarbij tijdens de behandeling van het dossier wat de volgende stap was van de procedure (ontvankelijk – definitieve beslissing – uitbetaling subsidie). De mails via KIOSK waren tijdig (73%) en duidelijk (77%).

76% van de respondenten vindt de motivatie van de beslissing van de minister duidelijk. Slechts 40% van de respondenten vindt evenwel dat de aanvraag op een aanvaardbare termijn wordt behandeld (14% antwoordt neutraal, 46% antwoordt niet/helemaal niet akkoord). Deze lage score is sterk beïnvloed door de moeilijkheden met de beslissing rond de tweede projectenronde van 2019. Door de hersamenstelling van de Vlaamse Regering heeft het langer geduurd om een beslissing over deze ronde

bekend te maken. Waar de beslissing in principe op 15 juli bekend wordt gemaakt, werd de communicatie over de tweede ronde van 2019 verzet naar 30 september 2019.

Uit de **bevraging van de experts** blijkt dat 87% van de respondenten de motivatie van de beslissing van de minister duidelijk vindt.

Uit de **bevraging van de aanvragers** blijkt dat 58% van de respondenten tevreden is met het toegekende subsidiebedrag (6% antwoordt neutraal en 36% antwoordde niet of helemaal niet akkoord). Ter info, 73% van de respondenten kreeg een positieve beslissing.

Uit de **bevraging van de experts** blijkt dat ruim 62% van de respondenten akkoord gaat met het toegekende subsidiebedrag (33% antwoordde neutraal en 4% antwoordde eerder niet akkoord).

Er is bij een deel van de aanvragers ontevredenheid over het toegekende subsidiebedrag. Nochtans werd in de voorbije drie rondes geen kaasschaaf gehanteerd en werden er enkel kosten geschrapt indien ze niet in overeenstemming zijn met de financiële richtlijnen of geoordeeld werd dat de kosten te ruim begroot waren. Het verschil tussen het gevraagde en het toegekende subsidiebedrag is (voor de eerste drie projectrondes) gemiddeld 9%.

In het **rondetafelgesprek met de experts** gaven deelnemers bedenkingen rond het schrappen van kosten en de gevolgen voor de haalbaarheid van de projecten. Het departement geeft mee dat tot nu toe enkel kosten zijn geschrapt waar inhoudelijke bemerkingen werden over geformuleerd of niet in de lijn waren van de financiële richtlijnen. Indien het budget niet meer toereikend zou zijn, zullen de subsidiebedragen misschien niet volledig gehonoreerd kunnen worden. Om hier consequente beslissingen in te kunnen nemen, geeft het departement aan dat er een visie ontwikkeld dient te worden over de ranking van de positief geadviseerde cultureel-erfgoedprojecten. Dit kan daarbij ook gelinkt worden aan de prioriteiten die de minister formuleert in de strategische visienota. De scores zeer goed – voldoende geven momenteel nog te weinig omkadering om gerichte keuzes te maken (zie ook punt 2.4.3)

Betreffende de aanpassing van de datum van de definitieve beslissing, zie punt 2.2.1.

Verbeterpunt BESLISSING VLAAMSE MINISTER VOOR CULTUUR:

- 1) **Ontwikkelen van een visie over de ranking van positief geadviseerde cultureel-erfgoedprojecten, zodat er bij de opmaak van het voorstel van beslissing gerichtere keuzes gemaakt kunnen worden.**

2.7 KIOSK

Het aanvragen van een projectsubsidie gebeurt via KIOSK, de webapplicatie van het Departement Cultuur, Jeugd en Media voor het online aanvragen van subsidies. De beoordeling van de aanvragen door de experts en de opmaak van de ontwerpadviezen gebeurt in KIOSK Redactie, een aparte module van KIOSK.

Uit de **bevraging blijkt dat de aanvragers** verdeeld zijn over de gebruikskwaliteit van KIOSK.

Er zijn een aantal aspecten die eerder positief worden ingeschat over KIOSK:

- "laat duidelijk weten of een opdracht wel of niet succesvol uitgevoerd werd" – 82% gaat akkoord
- "beschikt over duidelijke handleidingen en hulpteksten bij de items" – 78% gaat akkoord
- "is gemakkelijk in te vullen zonder hulp of handleiding" – 68% gaat akkoord
- "de bijlage voor het projectplan en de begroting waren duidelijk" – 68% gaat akkoord
- "is snel genoeg" – 64% gaat akkoord

Maar er zijn ook aspecten die minder positief of eerder negatief worden ingeschat over KIOSK:

- "eenvoudig in gebruik" – 54% gaat akkoord
- "is een goede manier op mijn project voor te stellen"- 50% gaat akkoord
- "vereist niet te veel stappen om een dossier volledig in te vullen" – 45% gaat akkoord
- "vraagt geen dubbele informatie" – 41% gaat akkoord
- "geeft voldoende ruimte in de tekstvelden" – 37% gaat akkoord

Uit individuele feedback van de aanvragers kunnen we ook afleiden dat in sommige gevallen de maximale grootte van de bijlagen niet altijd tegemoet komt aan de noden of wensen. In een situatie waar en veel partnerfiches moeten opgeladen worden, is compressie van de fiches vereist om te kunnen voldoen aan de bestandsgrootte.

In de **bevraging van de experts** zijn de meningen over KIOSK minder uitgesproken negatief:

- "de tekstvelden zijn groot genoeg" – 85% gaat akkoord
- "bevatte alle info die ik nodig had om als expert een insteek te kunnen formuleren" – 82% gaat akkoord
- "vereist niet te veel stappen op een insteek volledig in te vullen" – 78% gaat akkoord
- "is snel genoeg" – 75% gaat akkoord
- "er werden duidelijke hulpteksten geboden bij de items" – 75% gaat akkoord
- "was goed leesbaar" – 66% gaat akkoord
- "eenvoudig in gebruik" – 63% gaat akkoord (16% antwoordde neutraal, 22% gaat niet/helemaal niet akkoord)
- "was duidelijk gestructureerd"- 60% gaat akkoord
- "heeft een duidelijke en begrijpelijke algemene handleiding en FAQ" – 44% gaat akkoord
- "vraagt geen dubbele informatie" – 43% gaat akkoord

Er zijn opvallende verschillen tussen de aanvragers en de experts wat de tevredenheid van KIOSK betreft. Zo meent bijvoorbeeld 82% van de experts dat KIOSK voldoende informatie biedt om als expert een insteek te kunnen formuleren. Slechts de helft van de aanvragers vindt echter dat KIOSK een goede manier is om een project voor te stellen. De verschillen tussen de gebruikerstevredenheid is ook opvallend op andere vlakken, zie tabel 9.

	Bevraging experts	Bevraging aanvragers	Vershil experts vs. aanvragers

“KIOSK is eenvoudig in gebruik”	63% gaat akkoord	54% gaat akkoord	+9%
“KIOSK vereist niet te veel stappen om een insteek/aanvraag volledig in te vullen”	78% gaat akkoord	45% gaat akkoord	+33%
“De tekstvelden in KIOSK zijn groot genoeg”	85% gaat akkoord	37% gaat akkoord	+48%

Tabel 1. Bevraging aanvragers en bevraging experten: Gebruik van KIOSK

In het **rondetafelgesprek met de experten** blijkt dat de werking van KIOSK voor hen voldoet. Het is wel niet altijd eenvoudig om alle nodige documenten vlot terug te vinden in het systeem. Het is ook zo dat een expert momenteel alle documenten van een organisatie kan inkijken. In KIOSK is het voor een expert ook zichtbaar wie de andere expert is (wat op zich geen probleem is). Als deze andere expert zijn of haar insteek reeds heeft vrijgegeven, is deze insteek bovendien ook zichtbaar. Dit zorgt ervoor dat experten elkaar kunnen beïnvloeden bij het opstellen van hun individuele insteek.

Tijdens het gesprek bleek dat handleiding met richtlijnen voor experten duidelijk is, maar dat er verschillen zijn in de richtlijnen in de handleiding en in de infovelden. Experten zijn vragende partij voor dat de richtlijnen op één plek worden verzameld. Zo kunnen experten alle nodige informatie eenvoudig terugvinden.

Uit de **interne bevraging van het departement** blijkt dat de aanvraagbehandelaars tevreden zijn met de werkwijze via KIOSK. Door de digitalisering van de aanvragen zijn de administratieve lasten gedaald.

Momenteel loopt er een extern onderzoek door de firma Delaware over de optimalisatie van onze digitale subsidiestromen. Een aantal van de bedenkingen hierboven zijn reeds meegegeven als feedback in dit traject.

Verbeterpunten KIOSK:

- 1) In dialoog met de aanvragers en de experten **de KIOSK-modules optimaliseren**. Hiervoor wordt er aangesloten bij het externe onderzoek van Delaware.
- 2) Verzamelen van **de administratieve, technische en inhoudelijke richtlijnen voor de opmaak van de insteek op één centrale plek** (bv. de infovelden in KIOSK), zodat de experten de informatie vlot kunnen terug vinden.

BIJLAGE 1: KERNCIJFERS CULTURELERFGOEDPROJECTEN CED 2017

2.7.1 Aanvragen

2.7.1.1 Aantal aanvragen voor een projectsubsidie voor cultureel-erfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau

In tabel 1 wordt het aantal ingediende aanvragen, het aantal ontvankelijke aanvragen en het aantal aanvragen met een positieve beslissing weergegeven. Per ronde werden tussen de zeventien en twintig aanvragen ingediend. In totaal werden in de drie rondes 54 aanvragen ingediend. Op één aanvraag na waren alle aanvragen ontvankelijk. Van de 54 aanvragen kregen 37 aanvragen een positieve beslissing. Hiermee is het gemiddelde slaagpercentage van de aanvragen bijna 70%.

	2019, R1	2019, R2	2020, R1	Totaal (3 rondes)
Aantal aanvragen	20	17	17	54
Aantal ontvankelijke aanvragen	19	17	17	53
Aantal aanvragen met een positieve beslissing	11	14	12	37
Slaagpercentage	55%	82%	71%	69%

Tabel 2. Aantal aanvragen, aantal ontvankelijke aanvragen, aantal aanvragen met een positieve beslissing

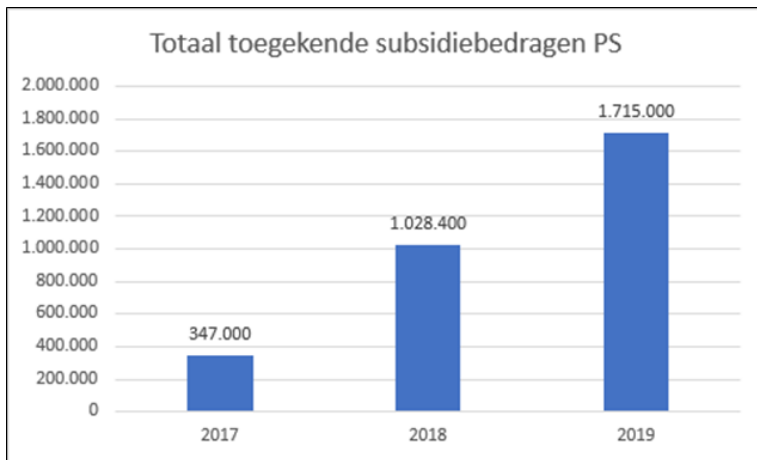
Meer dan de helft van de aanvragen betreft een project met meerdere fases: 32 van de 54 aanvragen (omgerekend bijna 60%).

De aanvragen voor een projectsubsidie voor cultureel-erfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau hebben vaak betrekking op (een combinatie van) onderwerpen zoals:

- Behouden en borgen;
- Digitale ontsluiting;
- tentoonstellingen en publieksactiviteiten;
- thematisch onderzoek;
- de ontwikkeling van methodieken voor omgang met erfgoed;
- ontwikkeling van een digitale technische toepassing;
- het opstarten van een platform of netwerk rond een bepaald thema.

2.7.1.2 Vergelijking projectaanvragen (op decretale basis) en toegekende subsidies 2017-2019

Om een vergelijking te maken met het verleden, kunnen de jaren 2017, 2018 en 2019 naast elkaar worden gezet. Een vergelijking met 2020 is niet mogelijk omdat er nog een tweede ronde en beslissing volgt in najaar 2020 (indiendatum 15 maart 2020).

Figuur 6. Totaal van toegekende subsidiebedragen projectsubsidies 2017 tot en met 2019

De stijging in bedragen voor de projectsubsidies hebben te maken met verschillende aspecten zoals de beschikbare budgetten voor cultureel erfgoed in de begroting van de Vlaamse overheid en andere projectoproepen zoals bijvoorbeeld de subsidies voor inhaalbeweging digitale collectieregistratie (2018-2019) en de pilootprojecten voor het waarden van cultureel erfgoed (2017-2018) waarop de sector ook actief op heeft ingespeeld, zie tabel 2.

	Aantal aanvragen ingediend	Aantal aanvragen met positieve beslissing	Totaal toegekende subsidiebedragen
Impulssubsidies digitale collectieregistratie 2019	25	20	913.315 euro
Impulssubsidies digitale collectieregistratie 2018	39	20	1.111.000 euro
Pilootprojecten waarden 2018	18	16	891.300 euro
Pilootprojecten waarden 2017	15	10	500.000 euro

Tabel 3. Impulssubsidies aantal aanvragen (met positieve beslissing)

2.7.1.3 **Profiel aanvragers voor een projectsubsidie voor cultureel-erfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau**

In het onderstaande schema wordt het profiel van de aanvragers voor de projectrondes van 2019 en 2020 (ronde 1) weergegeven:

TYPE ORGANISATIE		AANTAL AANVRAGEN	AANDEEL IN %	
	Musea (33,3%)	Landelijk ingedeelde musea	12	22,2
		Regionaal ingedeelde musea	6	11,1

Collectiebeherende organisaties		Musea met een kwaliteitslabel (zonder werkingssubsidie)	0	0
	Erfgoedbibliotheken (11,2%)	Landelijk ingedeelde erfgoedbibliotheek	1	1,9
		Erfgoedbibliotheken met een kwaliteitslabel (zonder werkingssubsidie) ³	5	9,3
	Culturele archiefinstellingen (9,3%)	Landelijk ingedeelde culturele archiefinstelling	3	5,6
		Regionaal ingedeelde culturele archiefinstelling	0	0
		Culturele archiefinstelling met een kwaliteitslabel (zonder werkingssubsidie)	2	3,7
Dienstverlenende rollen	Landelijke dienstverlenende rollen		6	11,1
	Regionale dienstverlenende rollen (cultureel-erfgoedconvenants en werkingssubsidies steden voor lokale cultureel-erfgoedbeleid)		2	3,7
Andere organisaties die structurele werkingssubsidies ontvangen op het CED [Werkplaats Immaterieel Erfgoed en OKVI]			2	3,6
Organisaties die geen structurele werkingssubsidies ontvangen op het CED en niet beschikken over een kwaliteitslabel			15	27,8

Vaststellingen:

- Een groot deel van de aanvragers (bijna 60%), zijn organisaties die werkingssubsidies ontvangen op het CED. Het profiel van aanvragers is dus sterk gewijzigd ten opzichte van het CED 2012.
- Er worden ook veel aanvragen ingediend vanuit organisaties die geen werkingssubsidies ontvangen en niet beschikken over een kwaliteitslabel als een collectiebeherende organisatie (bijna 28%). Het gaat dan om organisaties zoals Stichting Logos, CAHF, STEPP, Argos, Variaties, Philippe Vandenberg Foundation, het Archief- en Onderzoekscentrum voor Vrouwengeschiedenis, Universiteit Antwerpen, Gemeente Dilbeek en Stad Peer.
- De meest 'actieve' groep van aanvragers zijn de landelijke en regionale musea, respectievelijk met 22,2% en 11,1%. Ook de landelijke dienstverlenende rollen (11,1%) en erfgoedbibliotheken met een kwaliteitslabel (9,3%) zijn actieve indieners.
- Voorlopig dienen musea met een kwaliteitslabel (zonder werkingssubsidie op het CED) en regionale dienstverlenende rollen geen of weinig aanvragen in. Ze treden echter vaker als partner op in een projectaanvraag. Het aantal aanvragen vanuit culturele archiefinstellingen is ook beperkt. Hier gaat het om een kleinere groep van potentiële indieners.

³ Er zijn geen regionaal ingedeelde erfgoedbibliotheken, vandaar dat deze categorie niet opgenomen werd.

2.7.1.4 Ter informatie: aanvragen andere projectlijnen op decretale basis

Naast de projecten cultureel-erfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau, zijn er nog twee andere projectlijnen die volgens het nieuwe CED2017 worden ondersteund: de internationale projecten met cofinanciering en de tussenkomsten voor internationale reis- en verblijfskosten.

a. Internationale projecten met cofinanciering

De internationale projecten met cofinanciering zijn bestemd voor cultureel-erfgoedorganisaties die deelnemen aan grootschalige internationale initiatieven. Met deze subsidie kan een bepaald gedeelte van de projectkost van de deelnemers gefinancierd worden. Deze mogelijkheid bestond reeds in het CED 2012 en werd verder gezet in het nieuwe CED 2017.

Het aantal aanvragen op deze subsidielijng lag reeds zeer laag in het vorige CED 2012 en sinds het nieuwe CED 2017 werd zelfs geen enkele aanvraag ingediend, zie tabel 3 onder.

	CED 2012			CED 2017	
	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal aanvragen	1	1	1	0	0
Aantal aanvragen met positieve beslissing	1	1	1	n.v.t.	n.v.t.
Toegekend subsidiebedrag (in euro)	42.000	160.000	40.000	n.v.t.	n.v.t.

Tabel 4. Internationale projecten met cofinanciering 2016-2020

b. Tussenkomsten voor internationale reis- en verblijfskosten (2016-2020)

De tussenkomsten voor internationale uitwisseling zijn bedoeld om medewerkers van gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisaties de kans te bieden om in het buitenland werk- en leerervaringen op te doen. Deze projectlijn bestond voor het CED 2017 in de vorm van een reglement. Vanaf het nieuwe CED 2017 werd deze projectmatige ondersteuning decretaal verankerd. Het aantal aanvragen in het vorige CED 2012 schommelde tussen de 20 à 25 aanvragen en sinds het nieuwe CED 2017 werden 20 aanvragen ingediend: 17 in 2019 en (voorlopig) 3 in 2020, zie tabel 4 onder.

	CED 2012			CED 2017	
	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal aanvragen	37	33	26	17	3
Aantal aanvragen met positieve beslissing	23	25	22	15	
Toegekende subsidiebedrag (in euro)	24.662,34	29.999,55	33.464,64	20.866,21	
Uitbetaald subsidiebedrag	22.582,84	24.359,80	28.658,15	14.447,65	

Tabel 5. Internationale tussenkomsten 2016-2020

2.7.2 Toegekende subsidiebedragen voor cultureel-erfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau

Tijdens de eerste drie rondes werd in totaal 2.651.000 euro aan projectsubsidies toegekend voor de projecten cultureel-erfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau.

Het totaal van toegekende subsidiebedragen ging daarbij per ronde in stijgende lijn: van 798.000 euro in de eerste ronde van 2019, naar 917.000 euro in de tweede ronde van 2019, naar 936.000 euro in de eerste ronde van 2020 (zie tabel 5).

	2019, R1	2019, R2	2020, R1	Totaal (3 rondes)
Totaal aangevraagde subsidiebedragen	1.864.464	1.083.353	1.458.455	4.406.272
Totaal goedgekeurde projectbedragen	798.000	917.000	936.000	2.651.000

Tabel 6. Subsidiebedragen: aangevraagde bedragen en toegekende bedragen

De grootte van de toegekende subsidiebedragen voor een cultureel-erfgoedproject is zeer divers.

De projectbedragen van de voorbije drie rondes werden onderverdeeld in categorieën (zie tabel 6):

- Het aantal projecten met toegekende subsidiebedragen tussen 0 tot en met 25.000 euro is vrij beperkt (13,5%), net zoals de projecten met een subsidiebedrag tussen 25.000-50.000 euro (13,5%).
- De meeste projecten situeren zich tussen 50.000 en 100.000 euro (ruim 51 %).
- Grote projecten tussen 100.000 en 150.000 euro worden (steeds meer) toegekend (bijna 19%). In de meest recente ronde van 2020 werd zelfs een project van 160.000 euro toegekend. Vaak gaat bij de grote projecten bovendien ook om meerjarige projecten met twee of drie fases.

	R1 2019	R2 2019	R1 2020	Totaal	Totaal (aandeel in %)
0-25.000	1	2	2	5	13,5
25.000-50.000	2	2	1	5	13,5
50.000-100.000	5	9	5	19	51,4
100.000-150.000	3	1	3	7	18,9
hoger dan 150.000	0	0	1	1	2,7

Tabel 7. Hoogte van de toegekende subsidiebedragen

Tijdens de eerste drie projectrondes waren er relatief gezien weinig aanvragen en beschikte de minister van Cultuur over voldoende middelen om alle positieve aanvragen te honoreren. Alle projecten die minstens 'voldoende' scoorden, werden ondersteund. Na het schrappen van niet-subsidieerbare en niet relevante kosten, was het bovendien ook mogelijk om het gevraagde bedrag van de aanvragers toe te kennen. Op basis van de drie eerste rondes blijkt dat er gemiddeld 91% van het gevraagde bedrag wordt gehonoreerd, zie tabel 7:

- In de eerste ronde van 2019 bedroeg het verschil tussen de gevraagde en toegekende subsidiebedragen 165.997 euro (of 17% van het gevraagde subsidiebedrag). Bijna de helft van dit

bedrag (74.128 euro) bestond uit de personeelskosten voor de dienstverlening van PACKED (intussen meemoo) die werden opgenomen in vier projectaanvragen. Het departement oordeelde dat deze kosten niet in overeenstemming waren met de financiële richtlijnen.

- In de tweede ronde van 2019 en de eerste ronde van 2020 was het verschil tussen de gevraagde en toegekende subsidiebedragen opvallend kleiner, respectievelijk 26.005 euro en 62.097 euro (of 3% en 6% van de gevraagde subsidiebedragen).

Het verschil tussen het gevraagde en het toegekende subsidiebedrag bij gunstig beoordeelde aanvragen is (voor de eerste drie projectrondes) gemiddeld 9%. Dit is in de eerste plaats te wijten aan het schrappen van niet relevante kosten en het schrappen van niet-subsidieerbare kosten die niet conform de financiële richtlijnen zijn. Tot slot worden de toegekende subsidiebedragen steeds afgerond op 1.000 euro, wat ook een klein verschil geeft ten opzichte van het oorspronkelijk aangevraagd bedrag.

	Totaal gevraagde subsidiebedragen	Totaal toegekende subsidiebedragen	Vershil tussen gevraagde en toegekende subsidiebedrag	Het toegekende bedrag in verhouding tot het gevraagde subsidiebedrag
R1 2019	963.997	798.000	165.997	83%
R2 2019	943.005	917.000	26.005	97%
R1 2020	998.097	936.000	62.097	94%
Totaal	2.905.099	2.651.000	254.099	91%

Tabel 8. De verhouding tussen de toegekende en de gevraagde subsidiebedragen

2.7.3 Pool van experts

De pool van experts in het kader van de Cultureelerfgoeddecreet 2017 werd benoemd in het najaar van 2017 door toenmalig Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz voor een periode van vijf jaar. Deze pool bestaat momenteel uit 161 experts die werden aangesteld voor hun expertise over verschillende aspecten van het cultureel-erfgoedveld en -werking. Uit de pool worden tijdelijke beoordelingscommissies samengesteld in functie van ingediende aanvraagdossiers voor aanduiding als cultureel-erfgoedinstantie, aanvragen voor landelijke of regionale indeling en aanvragen voor werkingssubsidies. De leden van de pool staan het Departement Cultuur, Jeugd en Media ook bij voor de advisering van aanvragen voor kwaliteitslabels, aanvragen voor projectsubsidies, evaluatie van werkingssubsidies en evaluatie van kwaliteitslabels.

In de drie projectenrondes (R1 2019, R2 2019, R1 2020) namen 60 van de 161 experts (of 37%) deel aan de beoordeling van aanvragen voor de projecten cultureel-erfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau. Er werden in totaal 106 insteken geleverd. Experts gaven vaak één of twee insteken (het gaat om respectievelijk 28 en 25 experts). Enkele experts werden vaker geconsulteerd en gaven drie, vier of vijf insteken (het gaat om respectievelijk 3, 1 en 3 experts).

De vergoeding van de experts voor het opstellen van een insteek is 75 euro. Indien er meerdere insteken worden geformuleerd (binnen dezelfde ronde), is er een vergoeding van 15 euro per bijkomende insteek. Het totaal van vergoedingen voor de insteken van de experts was 6.615 euro voor de drie projectenrondes (R1 2019, R2 2019, R1 2020), zie tabel 8 onder.

	R1 2019	R2 2019	R1 2020	totaal
Vergoedingen experts	2.310 euro	2.190 euro	2.115 euro	6.615 euro

Tabel 9. Vergoeding voor insteken van experts

BIJLAGE 2: KENNIS VAN ANDERE PROJECTMOGELIJKHEDEN

Het Departement biedt en ondersteunt verschillende projectmogelijkheden waarop cultureel-erfgoedorganisaties kunnen intekenen.

In de **bevraging van de aanvragers** werd gepeild naar de kennis van andere subsidiemogelijkheden die worden aangeboden en ondersteund door het Departement Cultuur, Jeugd en Media. In Figuur 8 werd de kennis van de respondenten over de verschillende projectmogelijkheden verzameld.

Figuur 7. Bevraging aanvragers: vertrouwdheid met andere projectmogelijkheden

1. ANDERE PROJECTLIJNEN UIT HET CULTUREELERFGOEDDECREET

De andere projectenlijnen uit het Cultureelerfgoeddecreet 'Projectsubsidie voor internationale cultureel-erfgoedprojecten die cofinanciering vereisen' en 'Tussenkomsten voor internationale uitwisseling' zijn ruim bekend bij de aanvragers die de bevraging hebben ingevuld: respectievelijk 100% en 91% van de aanvragers geeft aan deze projectlijnen te kennen (zie onder).

	Ik ben op de hoogte van deze subsidie (n= 22)
projectsubsidie voor internationale cultureel-erfgoedprojecten die cofinanciering vereisen	100
tussenkomen voor internationale uitwisseling	91

Indien respondenten een bepaalde subsidie kennen, werd in de bevraging ook gevraagd of ze:

- De informatie over de subsidie duidelijk vinden (informatie over de doelgroep, aanvraag, behandeling projectaanvraag en verantwoording);
- een aanvraag hebben ingediend op deze subsidie.

De decentrale projectmatige subsidiemogelijkheden zijn goed gekend, maar slechts een kleine minderheid van de respondenten oordeelt dat de informatie hierover duidelijk is. Het aantal aanvragen is eerder laag, respectievelijk 23% en 35%.

	De informatie over deze subsidie is voldoende duidelijk			Mijn organisatie heeft een aanvraag ingediend binnen deze subsidie
	helemaal akkoord en akkoord	neutraal	niet akkoord	
projectsubsidie voor internationale cultureel-erfgoedprojecten die cofinanciering vereisen (n=22)	55	45	0	23
tussenkomen voor internationale uitwisseling (n=20)	55	45	0	35

2. PROJECTLIJNEN GERICHT OP DE CULTUREEL-ERFGOEDSECTOR

De respondenten zijn vertrouwd met de impulsprojectlijnen voor de cultureel-erfgoedsector op basis van een reglement: 95% kent de ‘pilotprojecten voor het waarderen van cultureel erfgoed’ en 91% kent ‘subsidies voor inhaalbeweging digitale collectieregistratie’. Een kleine meerderheid van de respondenten is op de hoogte van de ‘beurzen voor het doorgeven van vakmanschap in een meester-leerling-traject’ (59%).

	Ik ben op de hoogte van deze subsidie (n= 22)
pilotprojecten waarderen van cultureel erfgoed	95
subsidies voor inhaalbeweging digitale collectieregistratie	91
beurzen voor het doorgeven van een vakmanschap in een meester-leerling traject	59

De informatie over impulsprojectenlijnen voor de cultureel-erfgoedsector (op basis van een reglement) 'pilotprojecten waarderen van cultureel erfgoed' en 'subsidies inhaalbeweging digitale collectieregistratie' is duidelijk voor de respondenten. Uit de bevraging blijkt ook dat de respondenten hier het meeste op hebben ingetekend, respectievelijk 57% en 40%.

De informatie over de 'beurzen voor het doorgeven van een vakmanschap in een meester-leerling traject' scoort lager. Geen enkele respondent diende een aanvraag in voor een beurs vakmanschap

	De informatie over deze subsidielijijn is voldoende duidelijk			Mijn organisatie heeft een aanvraag ingediend binnen deze subsidielijijn
	helemaal akkoord en akkoord	neutraal	niet akkoord	
pilotprojecten waarderen van cultureel erfgoed (n=21)	76	24	0	57
subsidies voor inhaalbeweging digitale collectieregistratie (n=20)	60	35	5	40
beurzen voor het doorgeven van een vakmanschap in een meester-leerling traject (n=13)	54	46	0	0

3. PROJECTSUBSIDIEMOGELIJKHEDEN DIE DOOR HET DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD EN MEDIA WORDEN AANGEBODEN EN ONDERSTEUND

Het Departement Cultuur, Jeugd en Media biedt en ondersteunt ook andere projectsubsidiemogelijkheden. De respondenten zijn goed op de hoogte van de projectsubsidies voor een bovenlokaal cultuurproject: 86% geeft aan deze projectlijn te kennen. Een meerderheid van de respondenten is op de hoogte van de projectsubsidies binnen het Kunstendecreet (68%) en de innovatieve partnerprojecten (55%). De projectoproepen binnen het programma Creatieve Europe van de Europese Commissie zijn het minst gekend: 45% van de respondenten is hiermee vertrouwd.

	Ik ben op de hoogte van deze subsidielijijn (n=22)
projectsubsidie voor een bovenlokaal cultuurproject	86
projectsubsidie Kunstendecreet	68
innovatieve partnerprojecten	55
projectoproepen Creative Europe	45

De informatie over de subsidielijijnen 'projectsubsidie voor een bovenlokaal cultuurproject', 'projectsubsidie Kunstendecreet' en 'innovatieve partnerprojecten' is slechts voor een minderheid voldoende duidelijk. De aanvragen zijn ook laag: minder dan een vierde van de respondenten die kennis hebben van deze subsidielijijnen, heeft een aanvraag ingediend op deze subsidielijijnen. Bij de

projectoproepen van Creative Europe is de informatie over de subsidielijns wél duidelijk, maar is het aantal aanvragen vanuit de respondenten nog lager (1 respondent heeft een aanvraag ingediend).

	De informatie over deze subsidielijns is voldoende duidelijk			Mijn organisatie heeft een aanvraag ingediend binnen deze subsidielijns
	Akkoord	Neutraal	Eerder/helemaal niet akkoord	
projectsubsidie voor een bovenlokaal cultuurproject (n=19)	48	47	5	26
projectsubsidie kunstendecreet (n=15)	40	53	7	20
innovatieve partnerprojecten (n=12)	42	58	0	25
projectoproepen Creative Europe (n=10)	70	30	0	10

